

Στα μονοπάτια της μνήμης και του ψηφιασμού

Σεμινάριο σχεδισμού μουσειοπαιδαγωγικών εφαρμογών
για άτομα με άνοια

23→24 Απριλίου 2026

Θεσσαλονίκη, Μουσείο Ρωμαϊκής Αγοράς

Πέμπτη 23 Απριλίου 2026
Αμφιθέατρο Μουσείου Ρωμαιοϊκής Αγοράς

08:30-09:00 Προσέλευση – εγγραφές

09:00-09:30 Χαιρετισμοί

Εισηγήσεις → Α΄ Ενότητα

Συντονιστές: Α. Κατσελάκη, Τ. Πρωτοψάλτη

09:30-10:30 Άνοια: πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία,

Π. Σακκά

10:30-10:40 Το θεσμικό πλαίσιο για τα άτομα με άνοια και τους φροντιστές τους στην Ελλάδα,

Γ. Μπιλιάνης

10:40-10:50 Συζήτηση

10:50-11:10 Διάλειμμα – Καφές

11:10-12:10 Επικοινωνία και διαχείριση των ατόμων με άνοια και πρακτικά θέματα ασφάλειας,

Κ. Προύσκας

12:10-12:50 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις για άτομα με άνοια,

Ν. Γερονικόλα

12:50-13:00 Συζήτηση

13:00-13:45 Διάλειμμα – Καφές

Εισηγήσεις → Β΄ Ενότητα

Συντονιστές: Χ. Σαρηγιαννίδου, Τ. Φουρτούνη

13:45-14:00 Τι μπορούν να κάνουν τα μουσεία για άτομα με άνοια –
Μια διεθνής επισκόπηση,

Α. Γκαζή

14:00-14:15 Τα μουσεία ως χώροι φροντίδας για άτομα με άνοια και τους φροντιστές τους. Ποιες οι πρακτικές, ποιες οι προοπτικές στην Ελλάδα;

M. Μούλιου

14:15-14:30 Μουσεία φιλικά προς την άνοια: προσεγγίσεις και καλές πρακτικές,

X. Κανάρη

14:30-14:45 Συζήτηση

Εισηγήσεις → Γ΄ Ενότητα

Συντονιστές: *A. Παπαδάκη, A. Τσιτούρη*

14:45-15:00 Ανακαλύπτω το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης. Ένα παιχνίδι κρυμμένου θησαυρού,

M. Χατζή

15:00-15:15 Το Μουσείο ως χώρος μνήμης και μάθησης: Μια συνεργασία του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού με την Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών,

E. Φουρλίγκα, A. Αντωνάρας, P. Βεροπουλίδου

15:15-15:30 «Μια βόλτα μαζί»: Ένα πρόγραμμα για άτομα με διαταραχές μνήμης και τους φροντιστές τους στο MOMus – Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης – Συλλογή Κωστάκη,

E. Παπαβέργου, X. Παπαϊωακείμ, K. Παρασκευά, I. Βογιατζή

15:30-15:45 «Ο χώρος που ζω»: Βιωματικές παρεμβάσεις στο MOMUS – Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης για άτομα με διαταραχές μνήμης και τους φροντιστές τους σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών,

B. Πολυζούλη, Λ. Αθανασοπούλου, Δ. Μπεκιαρίδης-Μόσχου

15:45-16:00 Συζήτηση

16:00-16:15 Συγκρότηση ομάδων εργασίας – Οδηγίες για τα εργαστήρια

Παρασκευή 24 Απριλίου 2026
Μουσείο Ρωμαϊκής Αγοράς,
Άγιος Δημήτριος, Βυζαντινό Λουτρό, Ροτόντα

Εργαστήρια σχεδιασμού
μουσειοπαιδαγωγικών δράσεων για άτομα με άνοια

08:30-09:00 Ξενάγηση των ομάδων εργασίας στα μνημεία και τις μουσειακές συλλογές:

Γ. Καρλιάμπας, Π. Μάστορα, Χ. Σαρηγιαννίδου, Μ. Καγιαδάκη, Ζ. Μπίλη

09:00-09:30 Διάλειμμα – Καφές

09:30-13:00 Σχεδιασμός θεματικών – βιωματικών εκπαιδευτικών δράσεων για άτομα με άνοια, με αφετηρία επιλεγμένα μνημεία και μουσειακές συλλογές της Θεσσαλονίκης

Ομάδα Α' – Εμπόριο και οικονομία (Μουσείο Ρωμαϊκής Αγοράς)

Συντονιστές: Α. Παπαδάκη, Α. Λεοντή

Ομάδα Β' – Ο Άγιος Δημήτριος και η πόλη (Ναός Αγίου Δημητρίου)

Συντονιστές: Α. Κατσελάκη, Ξ. Αραμπατζή

Ομάδα Γ' – Η καθαριότητα του σώματος (Βυζαντινό λουτρό)

Συντονιστές: Α. Τσιπούρη, Β. Εξαρχάκου

Ομάδα Δ' – Η τέχνη του ψηφιδωτού (Ροτόντα)

Συντονιστές: Τ. Φουρτούνη, Μ. Καλύμνιου

Ομάδα Ε' – Ψυχαγωγία (Μουσείο Ρωμαϊκής Αγοράς)

Συντονιστές: Ε. Φουρλίγκα, Ν. Γερονικόλα

13:00-13:30 Διάλειμμα – Καφές

13:30-15:30 Παρουσιάσεις των πέντε προτάσεων μουσειοπαιδαγωγικών δράσεων

15:30-16:00 Συζήτηση – Κλείσιμο εργασιών

Ευχαριστούμε θερμά την Εταιρεία Alzheimer Αθηνών για τη συνεργασία, καθώς και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης για την υποστήριξη και τη φιλοξενία του σεμιναρίου σε χώρους, μνημεία και μουσεία αρμοδιότητάς της.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΙΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ

■ **Αθανασοπούλου Λένα**, Εικαστικός, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, MOMus

■ **Αντωνάρας Αναστάσιος**, Δρ Αρχαιολόγος – Μουσειολόγος, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Επικοινωνίας και Υποδοχής Επισκεπτών, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

■ **Αραμπατζή Ξανθή**, Νευροψυχολόγος, Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κέντρου Ημέρας για άτομα με άνοια της Εταιρείας Alzheimer Αθηνών στο Παγκράτι

■ **Βεροπουλίδου Ρένα**, Δρ Αρχαιολόγος – Ζωοαρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Βογιατζή Ιωάννα**, Ειδική Θεραπεύτρια Ψ.Ν.Θ. – Εικαστική Ψυχοθεραπεύτρια

■ **Γερωνικόλα Νικολέτα**, Νευροψυχολόγος, Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κέντρου Ημέρας για άτομα με άνοια της Εταιρείας Alzheimer Αθηνών στην Πανόρμου

■ **Γκαζή Ανδρομάχη**, Καθηγήτρια Μουσειολογίας, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

■ **Εξαρχάκου Βασιλική**, Ψυχολόγος, Εταιρεία Alzheimer Αθηνών

■ **Γαγιαδάκη Μαρία**, Δρ Ιστορικός της Τέχνης, MPhil Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Μουσείων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Καλύμνιου Μερόπη**, Ψυχολόγος, Εταιρεία Alzheimer Αθηνών

■ **Κανάρη Χαρίκλεια**, Επίκουρη Καθηγήτρια Μουσειακής Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

■ **Καρλιάμπας Γιάννης**, Αρχαιολόγος, ΜΔΕ Προϊστορικής Αρχαιολογίας και ΜΔΕ Μουσειολογίας και Πολιτιστικής Διαχείρισης, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Κατελάκη Ανδρομάχη**, Δρ Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας, Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟ

■ **Λεοντή Αντιγόνη**, Ψυχολόγος, Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κέντρου Ημέρας για άτομα με άνοια της Εταιρείας Alzheimer Αθηνών στην Ηλιούπολη

■ **Μάστορα Πέλλη**, Δρ Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Μούλιου Μάρλεν**, Επίκουρη Καθηγήτρια

Μουσειολογίας, Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας, Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

■ **Μπεκιάριδης-Μόσχου Δημήτρης**, Νευροψυχολόγος – Ψυχοθεραπευτής, Δήμος Νεαπόλεως Συκεών

■ **Μπίλη Ζωή**, Αρχαιολόγος, ΜΔΕ Κλασικής Αρχαιολογίας, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Μπιλιάνης Γιάννης**, Νομικός, Εταιρεία Alzheimer Αθηνών

■ **Παπαβέργου Εύη**, Επιμελήτρια Εκθέσεων, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, MOMus

■ **Παπαδάκη Αθηνά**, Αρχαιολόγος, MSc Διοίκηση Πολιτιστικών Μονάδων, ΤΕΠΕ – Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟ

■ **Παπαϊωακείμ Χριστίνα**, Μουσειολόγος, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, MOMus

■ **Παρασκευά Κατερίνα**, Μουσειοπαιδαγωγός, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, MOMus

■ **Πολυζούλη Βίλλυ**, Μουσειολόγος – Δρ Μουσειακής Εκπαίδευσης, Επιμελήτρια Εκπαίδευσης, MOMus

■ **Προύσκας Κωστής**, Ψυχολόγος – Δρ Γεροντολογίας, Υπεύθυνος Ανθρώπινου Δυναμικού Εταιρείας Alzheimer Αθηνών, Διευθύνων Σύμβουλος ΜΦΗ Άκτιος

■ **Πρωτοψάλτη Τάνια**, Msc Αρχαιολόγος, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης

■ **Σακκά Παρασκευή**, Νευρολόγος – Ψυχίατρος, Πρόεδρος της Εταιρείας Alzheimer Αθηνών και Πρόεδρος του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Άνοια και τη νόσο Alzheimer

■ **Σαρρηγιαννίδου Χαρά**, Αρχαιολόγος, ΜΔΕ Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, ΥΠΠΟ

■ **Τσιτούρη Αμαλία**, Αρχαιολόγος – Μουσειολόγος ΜΑ, ΤΕΠΕ – Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟ

■ **Φουρλίγκα Εύα**, Δρ Αρχαιολόγος – Μουσειολόγος, Διεύθυνση Επικοινωνίας και Υποδοχής Επισκεπτών, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

■ **Φουρτούνη Τέρρυ**, Μουσειολόγος ΜΑ, ΤΕΠΕ – Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟ

■ **Χατζή Μελίνα**, Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών (MSc), Διεύθυνση Επικοινωνίας και Υποδοχής Επισκεπτών, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Οργανωτική Επιτροπή
*Ν. Σαραγά, Α. Κατσελάκη,
Α. Παπαδάκη, Α. Τσιτούρη,
Τ. Φουρτούνη, Κ. Γεωργαλή*

Γραφιστική επιμέλεια
Β. Δημόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

- Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων,
- Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ALZHEIMER
ΑΘΗΝΩΝ